

Kong Erik og de fredløse,

historisk Roman i to Dele
af
Bernhard Severin Ingemann
Første Del.

Der staar et Aaldræ i Danmarks Have,
Det ligger over tusind Slægters Grave;
Det Træ har Røster laant af Tidens Tunge:
Hver Gren kan tale, og hvert Blad kan sjuunge.

Fra Stjoldung-Stammets træts Krone
Om fjerne Tider Helebræder tone;
Om Aaldræfrugtenes Kræfter Stjalde sjuunge:
Lig Jdunsabel, Slægtens de foryunge.

Et Folt sig hviler under Stammens Stigge,
Sangfluglekæder i dens Lovfal bygge;
Kan Mindets Fugl udfjunge hvad den hører,
Den gamle Tid i Foltets Sjal sig rører.

I Stammens Ly staar grønne Blomstertrone
For Slettenes Drot med guldne Ekætrone,
Og ved hans Side Danmarks Moder stimer
Hvert Stjerneblink, som gennem Løvet glimter.

Hver Gren hun elsker, og hvert Blad hun kender;
Til Sagnet Billedstrift sit Blik hun vender;
Hun lausfuld opruller Tidens Strifter
Og rister Tegn til Fædrenes Bedrifter.

O, Dannedronning! hvad du saa helt nøje,
Du laaner Liv af Stjalden i dit Dje,
Naar Digtningens fugler flager til din Trone,
Med Billedblad fra Stjoldung-Stammens Krone.

Første Kapitel.

Paa den nordøstlige Kyst af Sjælland, en halv Mil fra Gilleleje, ligger Landsbyen Søborg. Her stoder under tiden Spaden og Plojernet paa Grundstens af gamle Bygninger, og der ses Tegn til brolagte Røstfadninger, som ingen mere ved Naan paa, og hvoortover nu Søden gror eller Hjordene græsser; her stod endnu i Slutningen af det trettende Aarhundrede en lille Klostertid, der var bygget paa Ruinerne af det ældgamle Sjøborg. Paa en Bakke mellem Sjøene af den nu næsten udtørrede Søborg-Jords findes der endnu Levninger i Jorden af hugne Kampstens-Mure; her stod det stærke og vel befæstede Søborg-Slot, der i det trettende og fjortende Aarhundrede indestillede saa vigtige Statsfanger. Stedet, hvoortil Slottet stod, var den Gang helt omsluttet af den ferske Sø, der saaledes bandede en naturlig Befæstning og gjorde kunstige Borggræde overskellige. Slottet var omringet af Jordvolde; det var bygget af svære, tilhugne Kampsten og forsynet med et stærkt, firkantet Taarn, hvori de farligste Statsfanger forvarede. I den dybe Taarnkælder var Luften slet og indespærret; der traengte ingen Vindstrøme; men det værste Taarnfængsel fik Luft gennem et lille rundt Gittervindue i aften Mens Afstand fra Jorden. I dette øvre Taarnfængsel bevogetes endnu i Slutningen af Aaret 1295 en af de vigtigste Deltagere i Marst Stigs Sammenbrud. Det var den myndige og urolige Erkebisp, Jens Grand. Som Medvidner i Kongemordet paa Erik Blipping og som de fredløse Kongemorderes Bøddiger, var han her bleven fængslet i Kong Eriks Mindrearsing.

Denne farlige Prælud havde mange Tilhængere i Landet og mægtige Venner, saa vel blandt Europas verdslige Høfder, som ved det kavelige Hof. I Følge den berøgtede Vejle-Konstitution: Cum ecclesie Daciona*), der havde givet Anledning til saa farlige Stridigheder mellem Kongerne og Gejstligheden i Danmark, stulde Folk og Land uophøveligt straffes med Forbud (Interdikt), hvoortil et Gudsstjenske eller hele Riget stulde opheves, saa snart en Bisp af Kongen eller den verdslige Magt blev fængslet. Dette var dog ikke slet ved Erkebisp Grands Fængsling. Iste alene Kærlighed til Hvermandet og Frygt for den Ugudelighed, Anggeslshed og Forvirring, en saadan Landbefraf vilde foraarsage, men ogsaa Frygt for Folkets Harm og den verdslige Magt havde bevoget den største Del af den danske Gejstlighed til selv at indgaa med Anraab til Paven mod Fuldbyrkelsen af denne Straf. Kirkenes Tillidsfulde kunde for Gejstligheden selv have de farligste Følger paa en Tid, hvori Bevogtelse efter et Kongemord endnu ikke vare standfede, og Folkets oprørre Videnstæber saa ofte udbrode i Voldsomheder og blodige Oprind. Denne vigtige Sag stod længe uafgjort hen. Gudsstjensken vedblev imidlertid som sædvanlig; men man befruglede med Høje, at hvis Erkebispen ikke snart løslødes, vilde Forbudet betragtes af Paven, og Landet derved styrtes i den største Ulykke.

Kong Erik Menved havde opnaaet sin Myndigheds Alder, det et og tyvende Aar. Han havde oplevet en Barndom, der tidlig maatte danne ham til Mand og udbille det ejendommelige i hans ualmindelige Landseverner. Det voldsomme Angreb paa Kongeværdigheden, han, som Barn, havde baret sig paa, havde givet hans Afsættelse og et beftigt, lidenskabsligt Anstrøg og tidlig vakt Myndighedsfølelsen i hans Kongesind. Tidens alderens ridderlige Mand havde birket mægtigt paa ham. Hans Omhu for at bevare Kronens Glans og Majestet ansaaes af mange som en statsklog Rødvindighed i saa farlig en Tid; men forbunden med hans naturlige Livlighed, havde denne Omhu for Kronens Glans givet ham et Hang til Pragt og udbortes Anfæelse, der ofte lagdes ham til Last, som Forsængelighed og som Klimreslyge. Den Alvor, hvormed han imidlertid greb Kongesporet, røbede en fast og standhaftig Sjal, der tidlig var hærdet i Ulykken, og den Kæfthed, hvormed han udfæle sine første selvstændige Kongebud, røbede en Hersestraand, der sølte sig bestægt med hans store Osfæber og Forbillede, Waldemar Sejler. Erik Menveds første

Kongedaad var indet ringere, end et Forsøg paa at forvare Majesteternes Magt og Myndighed mod den magtfulde af alle Jordens Herkere, der fra St. Peders Stol betvang Kongerne, som Folkene, i alle kristne Lande. Dette vovede den unge Konge selv paa en Tid, hvori hans personlige Ulysalighed for en stor Del afhang af det pavelige Hof. Han havde sendt sin ældste og erfarenste Raadgiver, Rigsråad Jon Lille, tillige med Droft Hessel til Rom, for at forsvare, som retmæssigt Rødvæge, hvad der, imod den geistlige Ket, var foretaget med Erkebisp og forde ham dømt af Paven selv som Majestætsforbrøder. Men foruden dette vigtige Hverv havde den gamle Rigsråad et andet, der paa enhver anden Tid ingen Vanstælighed havde tunnet medføre, stant det nu var lige saa misligt, som det var Kongen magtfuldiggende. Han stulde nemlig af Paven erholve og inderst mulig hjemfende den lange lovede Slægtstabs-Dispensation, som først kunde tillade Kongen at ægte den skone Prinsesse Ingeborg af Sverrig, hvem han havde været forlovet med som Barn, og længe elsket som en søsterlig Frænde, men hvem han nu sølte sig henredet til med hele Ynglingens heftige og lidenskabslige Ekstasistræ.

Medens man ved det pavelige Hof opholdt det danske Gefandtskab med vidtløftige Underføgelser og tvetydige Omfjøb, havde man sendt den pavelige Nunnius, Erkepræst Jfarnus, til Danmark, for at true den unge danske Konge med uundgaeligt Vand og Interdikt, hvis han ikke uden alle Betingelser løslod Erkebisp. Om Dispensationen og Tilladelse til Kongens Ægteskab havde den listige Erkepræst intet striftligt Ord fra Paven; men han ytrede sig mundtlig derom helt forblømt, og det var temmelig klart, at man vilde benytte den unge Konges lidenskabslighed i dette Hjerterangende til at stemme ham fjælig mod det pavelige Magtbud og eftergiende mod den geistlige Statsforbrøder paa Søborg.

Dog den unge, heftige Konge syntes ved denne Fremgangsmaade saa langt fra at vilde falde til Høje, at han meget mere derved aggedes til en Modstand og Trods mod den pavelige Stol, som kunde have de farligste Følger for ham selv og Riget. Endnu var Sagen uafgjort. Kardinalen havde med stærke Trusler forladt Danmark og var dragen til Høbet.

Den stolte Erkebisp Grand, som ene var Støbt i den ene Spænding og overhængende Fære, sad imidlertid endnu bestandig i det strenge Fængsel. I de første 36 Uger af sit Fængselsliv havde han ligget i Vold og Vænter i den mørke, dybe Taarnkælder og lidt megen Rød, stant den da umyndige Konge af de fleste friløbendes for Delagtighed i denne Haardhed. Erkebispens Medfange, den forræderiske og ondskabsfulde Probst Jacob, var paa Grund af Sngdom kommen ud af Fængslet, men havde straks benyttet denne Staanfæ til at flygte til Rom, hvor han virkede ivrig mod Kongen og satte alle Midler i Bevægelse til Erkebispens Befrielse og fælles Hævn.

Førrige Jul havde Kongen været paa Søborg og selv tilbudt Erkebispens Førlig og Fribød, naar han vilde fratræde sin Erkebispeshed, forlade Riget og afførgæ al Hævn og Fordindelse med Kronens Fjender. Uagtet en overmodige Trods og Haan, hvormed Erkebispens havde afslaaet dette Tilbud, var hans Fængsel dog paa Kongens Befaling blevet formildet, og han var bragt op paa det høje Taarnkammer, han nu beboede, hvor han ikke savnede Uds og frisk Luft, men hvor han endnu paa det strenge stulde bevogetes i Vænter. Saa snart Kongen forlod Slottet, blev Fængsels Tilstand imidlertid ogsaa her højt elendig. Den nye Slotsfoged, Jesper Mogensen, berigtet for sin Færlighed, Grumhed og sit hykkelste Væsen, og Kongens Broder, Junter Christophers, beftjedes for at have megen Del i den Haardhed, hvormed Erkebispens behandledes, uagtet Prinsens ved alle Lejligheder dablede Kongens Forhold i denne Sag og raadede til et formeligt Brud paa Kirken og det pavelige Hof.

En Aften i Oktober Maaned gik Slotsfogden paa Søborg, med Koffen og en gammel Taarngemmer, op ad Vindetrappen, der førte til Erkebispens Fængsel og til Taarngemmerkammeret oven over Fængslet. Det stærke Skin af en Blændlygte, som Koffen holdt i Vejret, oplyste Slotsfogdens Ansigt og Stikkelse. Han var en lille, stærkt bygget Mand med et ægte Bøddelanstigt, hvori hjerterles Haardhed og Hadesro Rederdrægtighed var forenet med en lumst, stinbellig Mine. En laaden Hue sad ham højt ned over den lade, indstrænte Pande. Han bar en kort, smudsig Lammestindes Pels og trampe med store, jernbeslagne Støvler i Trappetene. Han syntes uderst forbitret og urolig. „Det Satans Mennefte! den gudsforgaene Krop!“ — brummede han — „han var med Fanden at gøre, hjælper hverken Vold eller Lanter mer.“

„Som jeg siger jer, Husbond!“ svarede den tykke, rundbandede Kof med en vigtig Mine — „han taler med ufulnlige Vænder og ingen Taarngemmer tør længer være inde hos ham. Han staar lige saa formelig i Vagti med den onde, som jeg staar med jer, paa det nær, at han ikke som jeg, kan sige sin Tjeneste op til Færedag. I huster dog vel, at jeg har jagt op i rette Tid og har Lov til at gaa, om jeg vil, i Dag eller i Morgen; her skal Fanden nu blive længer, siden — siden han allerede er her, havde jeg nær sagt.“

„Sludder, Morten! du skal blive til jeg faar en anden Madsvend, det har du lovet mig. Men hvorfra er den Snat kommen om hans Trolddomskunster?“

„Det har sin Rigtighed!“ — sagde Koffen — „Jngen tender saaledes den sorte Kunst til Grunden. I ved jo selv, Junter Christophers Folt fandt Bogen om den sorte Kunst blandt Brevens fra de fredløse, den Gang de ragede op blandt Erkebispens Hjemmeligheder i Lunde Sakristi. Bogen brændte med jo paa Fingrene og forjæbte straks imellem Hænderne paa dem. En saadan djævelst Bog kommer altid tilbage til sin Herre. Endnu har han den ikke, det er jeg sikker paa; men jeg er bange, han kan den ubenad; han skal flittig have studeret den i Lund, og han kan jo alle de hebenste og græfse Bøger bedre ubenad, end sit Fædervor, den ugudelige Hund!“

„Du har Ret, Morten! han er et Satans Mennefte, og man kan ikke strengt nok passe paa ham; hans forbømt: Lærdom har aldrig huet mig.“ Her blev Slotsfogdens bestændelig staaende i Røtheden af Døren til Erkebispens Fængsel.

„Ja, pas kun paa, Husbond!“ — vedblev Koffen — „han flyder os snart Huset med Djævelskab og maner os

hæle Helvede paa Halsen, hvis han ikke faar gjort rent høs sig, og faar bedre Mad og Drikke. Jeg var tilfreds, han døde af Sult og raadnede helt op af Urenlighed! det var endda tusinde Gange for godt til saadan en forbømt Lundsforræder og Hæsemefter. Men naar man har den Leve i Huset, gør man dog fløgest i at huste paa sine egne Smaaflynder, og ikke handle værre med en fangen Djævel, end man vil, han skal handle med os“ —

„Sludder, Morten! Fanden er jo ikke vor Kæfte“ — afbrød Slotsfogden ham med et mistroist Blik. — „Havde jeg ikke selv hørt hvor du bandte og stofede den forbømt Erkebisp, stulde jeg næsten tro, du stod i Komplot med ham.“

„Nej, Husbond! det kan jeg sige mig fri for; før vilde jeg staa i Komplot med Veelsebub selv, og det kan Taarngemmerne vidne: der er ingen af dem alle, der har større Hjerterangende af at plage og brille ham, end jeg. Naar han maa drikke mudret Vand og æde skimlet Brød som et Svin derinde, saa sjunger jeg Drikkevise ned i Stegeret og luffer Vinduet op, for at han skal lugte Stegen, der gaar hans Kæfte forbi, og jeg kommer aldrig hans Dør nær, uden jeg sjunger et eller andet, som jeg ved, han ret kan ærgre sig gul og kori og grøn over. Jeg gjorde en Vise i Foraaret om Fribøden og den grønne Nøj; den ærgret han sig alid over. Nu skal I høre, Husbond!“ og nu fang han højt uden for Fængselsdøren:

„Der er saa smukt i det Fri,
Saa dejligt i det Grønne!
Fri Fugl flyver Taarnet forbi;
Kom med, fangen Mand! hvis du kan!
Jeg flyver til Hammerhus og til Rønne —“

„Er du fra Forstanden? Morten!“ — afbrød Slotsfogden ham — „opmuntrer du ham til at flygte til sit Slot paa Børnholm?“

„Det lader han nok være, som han ligger her; hørte I ikke, hvor højt han sultede? det var af Harm og Græmmelse over, at den mindste Fugl kan til Foraaret flyve til hans Slot og bygge Rede, medens han hvoertan kan røre Haand eller Fod. Den Vise har jeg alene gjort for at plage og ærgre ham.“

„Du har Ret, Morten! det ærgrede ham“ — sagde Slotsfogden fornøjet. — „Du er en ærlig Sjal. Nu hørte jeg selv, hvor han sultede. Men saadanne Viser skal du dog ikke sjuge for ham! det sætter ham kun Fluier i Hovedet og Visselader i Stoene. Du er en brav, velstændig Karl, Morten, det ved jeg nok; men du er kun noget enfoldig. Fortiob Bispens den sorte Kunst, havde han nok ikke siddet her saa længe. Jeg vil før tro, han har en Strue lø.“

„Jeg ser kun i Ugt, Husbond! han er Fanden ikke gal, den Karl; her er ingen Bisp i Landet, som kan sætte ham i Latinen.“

„Om han er gal eller slog, rager ikke mig!“ — brummede Slotsfogden og steg op ad Trappen til Taarngemmerkammeret. Han aabnede Døren til dette Loftkammer overst i Taarnet, lige over Erkebispens Fængsel. Her holdt altid to Taarngemmere Vagt og holdt Hje med Fangen gennem et Hul i Gulvet. Om Natten plejede to andre tillige at holde Vagti i Stuen hos Fangen og sidde ved hans Hovedgærde, hvor de da idelig plage ham og tidt med deres Snat forhindre ham i at sove; men det Rhygte, der nylig var udbredt om Erkebispens Trolddomskunster, havde nu gjort alle Husfolkene angst, og ingen turde længer være om Natten hos ham. De to Taarngemmere paa Loftkammeret sad ved et Bredspil og taltede Terninger, da Slotsfogden traadte ind til dem. De stulte hastig Tærningerne og rejste sig ærbødige.

„Jo, I passer jeg godt paa!“ — brummede Slotsfogden — „medens I sidder her og dabler, lader I ham berne spille højest Ljne med Satan om sin Sjal. Pas vel paa ham! det raader jeg jer. Slipper han lø, kan I være lige saa sikre paa at blive hængte, som I alt havde Strikken om Halsen og den klare Luft til Fodstammel. Nu, lad sel! hvad han tager sig for?“ Med disse Ord begjæde Slotsfogden sig til Hullet i Gulvet og ligede ned. „Jeg tror han sover“ — hvistede han — „han ligger paa ryggen uden at røre sig.“

„Det er han næsten dødt til for Vænterne og for ikke at forgaa af Stant!“ — sagde Koffen.

„Nu ja!“ svarede Slotsfogden — „man maa ikke foragte noget Middel, der kan tjene til at frelse en fortabt Sjal. Se, derfor er det, jeg lader den forstokkede Synder berne ligge, som han har redet, i sin egen Sjøle. Kun enfoldige Mennefter kan kalde det Grumhed; det er den sanne Barmhjerterighed. Hvor længe tror du, den mest forhærdede Forbrøder kan holde faadant et Fængsel ud, uden at omvende sig og krybe til Korset?“

Ja deri har I, saa viselig, Ret, Husbond! I har taget jer fromt og faderligt af ham; I udfatter jer end ogsaa høymodig for Kongens Brede ige, ene og alene for at udøve den rette kristelige Barmhjerterighed og frelse Fængsels Sjal. Men han stonner kun lidt derpaa, det Starn! hans Halskærlighed er uden Rige. Stulde I tro det, Husbond! uagtet alt, hvad I gør, for at bringe ham til Ombvendelse, forbandt han jer dog hver Time paa Dagen og anstret, I maa komme til at lide tusinde Gange saa mange Kvæler i Helvede, som I her af lutter Kristenkærlighed lader ham udstaa?“

„Jeg tror det nok, Morten! af slige Folt skal man aldrig vente Taknemlighed. Men det er dog nu for galt her med Voffet og Taget!“ — mumlede Slotsfogden og saa sig om — „under aaden Himmel skal han dog ikke ligge; det kunde endog være farligt.“

„Det er jo efter eders egen Befaling, Husbond!“ — vedblev Koffen i trolyblyg Tone og gaabede med enfoldig Mine paa Hullerne i Loftet og Taget — „ellers kunde det jo ikke regne ned paa den forbømt Satan. Han lader nok være at flyve ud af Taget med Uglerne, og om Natten, naar det er soldt, saa er lidt Regn og Hagel et højt velgørende Middel til at bringe ham til Esterianke og Ertenbælle af sine Synder.“

„Nu ja, det er sandt, Morten! jeg har selv paa en Maade befalet det; men det er Maade med al! det maa ikke se ud som man med Fild lob Taget forfalde. I Morgen skal Taget hødes. Nogle Smaahuller kan man lade blive — de falde ikke i Vjæne. Frisk Luft er sund, og selv lidt Regn og Sne kan have sin Nytte. Iste en Regn-

draabe falder til Jorden, Værn! uden at den jo kan blive et Middel til en forhærdet Synders Ombvendelse.“

„At, Husbond!“ — sagde Morten med bevoget Stemmeme og folbede sine Hænder — „I kunde, Stam! gerne være bleven Bisp; I taler mangen Gang saa opbyggeligt og rørendes, at Taarerne komme mig i Vjæne.“

„Nu ja“ — svarede Slotsfogden med et selvtillfreds Smil — „jeg var ogsaa bestemt en Gang til den geistlige Stand, og stant jeg ikke blev kronet, lærte jeg dog i mit Prøveaar mange fromme og nyttige Sandheder. Men det er ikke nok, man tender Sandheden; man maa, sandfærdig, vide at anvende den i Livet til sin egen og sine Medmennefters Frelse.“

„At ja, Husbond!“ — vedblev Morten med andægtig Mine — „høem der kunde sige det med saa god en Samvittighed, som I! Det er et tungt Kald for et fromt, kristeligt Gemyt og en sølsom Sjal, som jer, at maatte være saadan en Blodhund og Bøddelknægt med en stiftels Fange; men hvad gør man ikke for Pligtens og den lære Dyds Skyld, og for at frelse et Menneftes Sjal; en saadan dydig Blodhund og Bøddelknægt!“ —

„Hold Mund, Morten!“ — afbrød Slotsfogden ham — „saadanne Ord maa du aldrig bruge om din Husbond, om du aldrig mener det saa ærligt. Men hør, nu taler han jo derne. Kan du høre, hvad han siger? Mig synes, det er Latin eller Græsk.“

Koffen taltede sig paa Møven og lagde Dret til Hullet i Gulvet. „Kors bevare os!“ — hvistede han og saa helt fortrakket ud — „han taler paa Aristoteles, Djevvelens Skolemester, og giver ham Anvisning paa jer. Han forbandt sig paa, at I er fuldmøden til at gaa i Stole hos ham.“

„Ja saa! det ligner ham, det ugudelige Starn! Men det spntes mig, jeg hørte en anden Stemme. Der er dog vel aldrig nogen hos ham?“

Morten lyttede igen. „Gille Død! Husbond! hørte I det?“ — hvistede han og sprang op med en fortrakket Mine, idet han saa til Døren som for at undsky.

„Nu, hvad var det? hvad gaar af dig, Morten! hvad hørte du?“

„Læg selv Dret til Hullet, Herre! saa skal I høre! Kors naabelig bevare os! den onde er stinbartlig hos ham — han vil hente jer til Midsnat, hvis I ikke straks giver hans gode Ven, Erkebispens, Sieg og Vin og rene Klæder. Hør kun selv!“

Slotsfogden taltede et mistænkeligt Blik til Koffen, men lagde dog Dret til Hullet, medens han paa samtme Tid holdt Hje med Morten og de fortraktede Taarngemmere. I denne Stilling havde han ikke ligget ret længe, før den han for døbte op, og Navnet Jesper Mogensen, ledsaget af en dæmpet, unaturlig latter, løb hurt, som fra en Afgrund, og med en Røst, der aldeles ikke lignede Erkebispens.

„Hørte I det nu selv? Herre!“ — sagde Morten. — „Den, der nu kaldte paa jer, har jeg ingen Vist til at se nær ved.“

„Hj!“ — hvistede Slotsfogden og nærmede sig atter Nabningen i Gulvet, med angstelig Mine.

„Jesper Mogensen!“ — tonede nu famme frugtillige Stemme, ligejom under hans Fod, og saa højt, at alle kunde høre det — „plej min hørlærde Mester og Kunde! eller jeg knækker din Hals og vender ud og ind paa din stinbellige Sjal!“

Medens denne brølende Røst lod sig høre, laa Taarngemmerne næsegrus paa Gulvet og hade deres Ane Marie. Slotsfogden rystede og bævede; men Morten Madsvend var bleven blodrød i de runde Kinder, og der stod han Vand i Vjæne, som af en hemmelig Anstregelse, medens han tneb Læberne tæt sammen og stod som maalløs af Strak.

„Saa lad ham da saa det som det forlanges!“ — stammede Slotsfogden — „er her slige Kunster med i Spillet, kan hverken Junter Christophers eller nogen forlange, jeg skal sætte Liv og Sjal paa Spil længer. Bras op for Bispen, i Satans Stind og Ven, Morten! lad ham æde og drikke sig ihjel, om han saa flyter! men undskyld skal han ikke, om han aldrig har saa mange Djævel til Venner.“

„Det skal I have ondt ved at hindre, Husbond!“ — svarede Morten med frøgtfom Stemmeme — „Den, der saaledes kan brøle, maa det være en smal Sag at slype gennem Røglehullet med en Bisp“ —

„Det vil jeg se, før jeg tror det!“ — sagde Slotsfogden og syntes at have befinde sig og overvundet sin Stræk. — „Du er en brav Karl! Morten! men du er noget overtroist og enfoldig. Her flitter maaste ogsaa nogle Aneb under, men det vil jeg baade lade dig og jer andre vide: mærker jeg Uraab, eller har nogen af jer mindste Lob eller Del i dette Djævelskab, skal det komme jer dyrt at staa! I skal blive levende brandte eller raddræbte, saa sandt her er Lob og Ret i Landet!“

„Kors bevare os, Husbond!“ udbrode de fortraktede Taarngemmere i Munden paa hverandre.

„Som jeg siger jer“ — vedblev Slotsfogden — „det er ikke andet, end Aneb og Vædrageri. For at prøve ham berne, vil jeg give ham god Kost og Menlighed for en Tid; men gjør han mig flere Optøjer, skal han ned i Hundehullet igen; og det siger jer, Karle! dober nogen at hjælpe ham til Flugt, skal I en for alle og alle for en blive hængte! I skal nu voage her alle tre i Nat!“

„At, det tør vi ikke, strenge Husbond!“ — sagde den gamle Taarngemmer — „Er her Djævelskab i Taarnet, tør vi ikke være her, uden Morten Madsvend maa blive her og sætte Mød i os.“

„Saa bliv da hos de dumme Karle i Nat, Morten!“ — sagde Slotsfogden — „Du er dog den fornuffigste. Jeg skal forstlyde dig for det, og i Morgen skal jeg nok saa Karle, som ikke ere bange.“

„Det er det samme, Husbond!“ — svarede Morten højt — „jeg skal nok holde Mød i dem i Nat. Den, der som I og jeg — har en god Samvittighed, han behøver ikke at være bange for en Emule Djævelskab.“

„Det var et sandt Ord, Morten! følg mig nu først ned ad Trappen! jeg er bleven li dt hvidstimmelt af at bukke mig — saa kan du med det samme hente Mad og Drikke til Fangen og jer alle.“

*) „Med den danske Menighed“, de første Ord i Dokumentet, hvorved en saakattedes.